

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZA SZKODY W ŚRODOWISKU

Zanieczyszczający płaci

Szkody środowiskowe w dużym rozmiarze są klasyfikowane w TOP 10 najważniejszych ryzyk globalnych, a zarazem ryzyk o największym prawdopodobieństwie wystąpienia w ciągu najbliższej dekady, jak wynika z Global Risks Report 2023 opracowanego przez Światowe Forum Ekonomiczne.

Duże zainteresowanie ze strony przedsiębiorców sprawiło, że wprowadziliśmy produkt chroniący ubezpieczonych w kontekście szeroko pojętych szkód w środowisku.

Zmieniające się ustawodawstwo

Zachodzące zmiany klimatyczne widoczne są gołym okiem. To powoduje, że z roku na rok rośnie również świadomość w zakresie odpowiedzialności za środowisko naturalne, zarówno na poziomie jednostek i podmiotów gospodarczych, jak też państw i organizacji międzynarodowych. Z biegiem lat powstało i ciągle rozwija się ustawodawstwo w tym zakresie.

Ważnym krokiem w kierunku ochrony środowiska było wejście w życie dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu oraz jej implementacja do polskiego porządku prawnego poprzez ustawę z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Ustawa ta reguluje zasady odpowiedzialności podmiotu korzystającego ze środowiska za negatywne na niego oddziaływanie, nakłada obowiązki podejmowania określonych działań zapobiegawczych i naprawczych.

Nowe obowiązki, wynikające z coraz bardziej rygorystycznych przepisów, to również nowe wyzwania dla firm. Przedsiębiorcy coraz częściej zdają sobie sprawę z potencjału roszczeń, możliwych długotrwałych komplikacji w przypadku wyrządzenia szkody w środowisku oraz poważnych konsekwencji dla ich finansów i reputacji.

Większa świadomość

Ważny jest też wzrost świadomości społeczeństwa w związku z dużymi, medialnymi szkodami, o których słyszymy, oraz wzrost znaczenia kryteriów ESG (ang. *Environmental, Social and Corporate Governance*) i ich praktycznego przełożenia na działalność firm.

Do tego dochodzi jeszcze presja społeczna i oczekiwania ze strony konsumentów, którzy – mimo inflacji – nadal podejmują decyzje zakupowe, biorąc pod uwagę również społeczny lub środowiskowy wpływ swoich zakupów. Firmy postrzegane jako te zaangażowane w działania na rzecz klimatu mają i będą miały przewagę nad konkurencją. Natomiast ewentualne incydenty związane ze szkodami w środowisku mogą znacząco wpłynąć na wizerunek firmy.

Warto w tym miejscu wspomnieć, że w aplikacji mObywatel pojawiła się zakładka „Naruszenia środowiskowe”, pozwalająca zgłosić np. naruszenia dotyczące transportu odpadów, jak również kwalifikowane jako zanieczyszczenia wody lub powierzchni ziemi. To przykład na to, że nie tylko rośnie świadomość ekologiczna obywateli, ale też mają oni coraz więcej możliwości i narzędzi, by reagować na nieprawidłowości dostrzeżone w obszarze odpowiedzialności za środowisko.

Zakres ubezpieczenia

Duże zainteresowanie ze strony przedsiębiorców dodatkową ochroną spowodowało, że postanowiliśmy wprowadzić kompleksowy produkt chroniący ubezpieczonych w kontekście szeroko pojętych szkód w środowisku. Pojawiają się oczywiście pytania, czy warto kupić kolejne ubezpieczenie, skoro firma posiada już ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności. Trzeba jednak pamiętać, że takie produkty często mają wyłączone z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność za szkody w środowisku.

Jeżeli stosowane są dodatkowe klauzule, to nie zawsze mają one charakter kompleksowy. Ochrona oferowana na ich podstawie często zawężona jest do odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku oraz do szkód o charakterze nagłym (z zakresu klauzuli często wyłączone są szkody powstałe w wyniku powolnego działania).

Dlatego warto wziąć pod uwagę ubezpieczenie odpowiedzialności za szkody w środowisku, oferowane przez PZU, które zapewnia szeroką ochronę. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody osobowe, szkody rzeczowe lub czyste straty finansowe powstałe w wyniku emisji, wyrządzone osobie trzeciej, odpowiedzialność administracyjna ubezpieczonego z tytułu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub powstania szkody w środowisku, w tym koszty działań zapobiegawczych lub naprawczych oraz koszty obrony.

Ważnym elementem jest również odpowiedzialność w przypadku regresu. Co to oznacza? Jeżeli inny podmiot, np. straż pożarna, naprawi szkodę, która jest spowodowana przez naszego ubezpieczonego, i zwróci się o zwrot poniesionych kosztów, to również za te koszty działań zapobiegawczych czy naprawczych będziemy odpowiadać.

Klienci nie ograniczają swojej działalności wyłącznie do terenu Polski, prowadzą ją również poza jej granicami. Wychodząc naprzeciw ich potrzebom, wprowadziliśmy

Przykłady hipotetycznych szkód, które co do zasady objęte są ochroną w ramach oferowanego przez PZU ubezpieczenia odpowiedzialności za szkody w środowisku.

Przykład 1

Firma z branży produkcyjnej

Szkoda: Doszło do pożaru w zakładzie produkcyjnym, toksyczne opary przedostały się do powietrza, w pobliżu fabryki znajdowały się domy mieszkalne. Osoby trzecie zgłosiły zatrucia i inne problemy zdrowotne.

Działania: Mieszkańcy wnieśli pozew przeciwko firmie o odszkodowanie za szkody na osobie – związane z pogorszeniem stanu zdrowia. Dodatkowo konieczne było pokrycie kosztów obrony w związku z pozwem.

Przykład 2

Firma z branży budowlanej

Szkoda: Podczas prowadzenia inwestycji budowlanej organizacja ekologiczna poinformowała Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska o szkodzie w środowisku, polegającej na zmniejszeniu populacji chronionego gatunku ptaków.

Działania: Organ środowiskowy zobowiązał odpowiedzialnego za powstanie szkody do zasiedlania naruszonego obszaru chronionym gatunkiem ptaków oraz do poprawy stanu drzewostanu w miejscu lęgu ptaków.

Przykład 3

Firma z branży rafineryjnej

Szkoda: Uszkodzenie rurociągu doprowadziło do wycieku cieczy na sąsiednie obszary, m.in. obszar Natura 2000. Doszło do zanieczyszczenia ujęć wody i zanieczyszczenia gleby oraz zakłócenia pracy przedsiębiorstwa.

Działania: Zlecono monitoring środowiska w zakresie gleby, wody, roślinności i zwierząt. Konieczne było oczyszczenie gleby i wody. W sprawie prowadzone jest postępowanie karne, co dla ubezpieczyciela oznacza konieczność pokrycia kosztów obrony.

Przykład 4

Firma z branży energetycznej

Szkoda: Wyciek szkodliwej substancji, która wypłynęła z nieszczelnej instalacji na grunt i częściowo do pobliskiej rzeki.

Działania: Z pomocą straży pożarnej zainstalowano zapory na rzece. Konieczne było zbadanie próbek wody i usunięcie substancji z powierzchni betonowych. Zlecono zbadanie gruntu i wody oraz czasowy monitoring środowiska.

DECYZJA ZWZ PZU SA

Ponad 2 mld zł z zysku będzie wypłacone akcjonariuszom

7 czerwca Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU SA podjęło decyzję o wypłacie dywidendy zgodnie z rekomendacją zarządu spółki. Dotyczyła ona podziału zysku netto zakładu za ubiegły rok.

Zysk w wysokości 1,64 mld zł powiększony został o kwotę 1,29 mld zł przeniesioną z kapitału zapasowego utworzonego z zysku netto za 2021 r.

Łączna kwota zysku wynosząca 2,93 mld zł została podzielona w następujący sposób:

- 2,07 mld zł będzie przeznaczona na wypłatę dywidendy (2,40 zł na akcję). Ustalona dywidenda daje ok. 6-procentową stopę.
- 6,7 mln zł trafi na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.
- 853,61 mln zł zasilą kapitał zapasowy.

Dniem dywidendy będzie 7 września, natomiast datą jej wypłaty – 28 września 2023 r. Dywidendą jest objętych 863 523 000 akcji.

- Stworzyliśmy bardzo odporny, elastyczny i efektywny model budowania wartości. Pozwala nam to kontynuować politykę dywidendową, będącą jednym z filarów naszej strategii, a także jednym z ważnym ele-

mentów wiarygodności marki PZU i zaufania, jakim cieszy się ona u inwestorów instytucjonalnych i indywidualnych - powiedziała dr hab. Beata Kozłowska-Chyła, prezeska PZU SA. ■

SPBUIR

XXVI Kongres Brokerów odbędzie się dokładnie za rok

Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych poinformowało, że kolejna, 26. edycja Kongresu Brokerów, odbędzie się w dniach 5–7 czerwca 2024 r.

Kongres Brokerów to największe branżowe wydarzenie gromadzące pośredników, ubezpieczycieli i firmy okołorynkowe w Mikołajkach. Jest on miejscem spotkań biznesowych i towarzyskich, nieoficjalnych targów pracy, rozrywki oraz wymiany myśli.

Tegoroczny jubileuszowy XXV Kongres Brokerów, który odbywał się pod hasłem „Osobno Razem”, zgromadził rekordową liczbę ponad 1200 brokerów ubezpieczeniowych, przedstawicieli zakładów ubezpieczeń oraz firm okołorynkowych. ■

PERSONALIA

Paweł Górecki powołany do rady nadzorczej PZU SA

Minister Aktywów Państwowych, działając w imieniu skarbu państwa, powołał Pawła Góreckiego na członka rady nadzorczej PZU SA nowej kadencji. Rozpoczęła się ona z chwilą powołania RN na Zwyczajnym

Walnym Zgromadzeniu spółki 7 czerwca. Kadencja obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe 2024–2026.

Paweł Górecki jest absolwentem Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. W 2001 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych. Uczestnik aplikacji sądowej i radcowskiej, został wpisany na listę radców prawnych. Uczestnik wielu kursów i szkoleń z zakresu prawa dowodowego, cywilnego, karnego, AML oraz zarządzania podmiotami publicznymi.

Specjalizował się w obsłudze prawnej spółek kapitałowych oraz stosowaniu prawa publicznego. Jest autorem licznych publikacji naukowych z zakresu prawa opublikowanych w Polsce i za granicą. Członek rad nadzorczych w spółkach kapitałowych. Zawodowo związany z instytucjami infrastruktury rynku kapitałowego. Obecnie wiceprezes KDPW. ■

możliwość rozszerzenia zakresu terytorialnego ochrony o państwa Unii Europejskiej, Islandię, Norwegię i Szwajcarię. W przypadku wykupienia dodatkowej klauzuli ochroną ubezpieczeniową objęte będą również szkody powstałe w wyżej wymienionych krajach.

Co po szkodzi?

Prawo nie pozostawia nam wyboru, gdy mamy do czynienia z bezpośrednim zagrożeniem szkodą w środowisku lub wyrządzoną szkodą w środowisku. Działania zapobiegawcze i naprawcze należy przeprowadzić obowiązkowo.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku należy niezwłocznie podjąć działania zapobiegawcze, które mają zapobiec powstaniu potencjalnej szkody w środowisku. Natomiast w przypadku wystąpienia szkody w środowisku podmiot korzystający ze środowiska jest zobligowany do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia rozmiarów szkody, zapobieżenia kolejnym szkodom, np. przez kontrolę stanu środowiska, usunięcie lub ograniczenie zanieczyszczenia albo innych szkodliwych czynników, a także do podjęcia działań naprawczych.

Podjęcie działań naprawczych wymaga uzgodnienia ich warunków z organem ochrony środowiska, które obejmują:

- stan, do jakiego ma zostać przywrócone środowisko;
- zakres i sposób przeprowadzenia działań naprawczych;
- termin rozpoczęcia i zakończenia działań.

Podsumowanie

Rosnąca świadomość społeczna i odpowiedzialność za stan środowiska naturalnego, jak również egzekwowanie odpowiedzialności za szkody

w środowisku zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” powodują większe zainteresowanie przedsiębiorców ubezpieczeniem odpowiedzialności za szkody w środowisku, które stanowi jeden z istotnych elementów zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie.

Konrad Bogacz

Biuro Analiz i Oceny Ryzyka
Ubezpieczeń Korporacyjnych PZU SA

